

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
POLITIKOS ĮGYVENDINIMO GRUPĖ
PAŽYMA**

**DĖL MAŽMENINĖS PREKYBOS ĮMONIŲ NESĄŽINGŲ VEIKSMŲ DRAUDIMO
ĮSTATYMO NR. XI-626 3, 4, 5, 8, 9, 12, 13 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO
PAPILDYMO 9¹, 9² STRAIPSNIAIS ĮSTATYMO IR VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO
ĮSTATYMO NR. VIII-1234 36⁴ IR 36⁸ STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ
(TAP-18-2014) (TAIS-18-12995(2))**

2018-11-26 Nr. NV-3113

Vilnius

Rengėjas: Ūkio ministerija.

Tikslas: papildyti įstatyme nustatyta draudžiamų nesąžiningos prekybos praktikos veiksmų sąrašą ir suteikti Konkurencijos tarybai (KT) aiškias teises efektyviems pažeidimų tyrimams atlikti, vykdant Vyriausybės 2018 m. rugsėjo 26 d. pasitarimo sprendimą – pateikti Vyriausybei teisės aktų projektus, kuriais būtų stiprinami KT veikla ir įgaliojimai, siekiant efektyvesnės konkurencijos šalies rinkoje.

Esama situacija:

- numatytas baigtinis dešimties sąžiningai ūkinės veiklos praktikai prieštaraujančių veiksmų sąrašas;
- KT atlieka mažmeninės prekybos įmonių ir tiekėjų sudarytų sutarčių patikrinimus;
- nustatyta, kad tiekėjo, inicijuojančio pažeidimo tyrimą, *motyvuotu* prašymu jį identifikuojantys duomenys neskelbiami ir neatskleidžiami;

Esmė:

- papildyti sąžiningai ūkinės veiklos praktikai prieštaraujančių veiksmų sąrašą draudžiamu veiksmu, kuris išreiškiamas kaip reikalavimas tiekėjui suteikti prekėms nuolaidas, mokėti tiesiogiai arba netiesiogiai ar kitu būdu atlyginti mažmeninės prekybos įmonei už tai, dėl ko nebuvo sutarta raštu, elektroniniu paštu ar kitomis elektroninėmis priemonėmis;
- nustatyti, kad KT atlieka ne tik mažmeninės prekybos įmonių ir tiekėjų sudarytų sutarčių, bet ir galimų ūkinės veiklos sąžiningai praktikai prieštaraujančių veiksmų iki ir po sutarties sudarymo patikrinimus, tuo paskatinant tiekėjus kreiptis į KT ne tik tais atvejais, kai nesąžiningi veiksmai nustatomi sudaromose sutartyse, bet ir kai tie veiksmai atliekami iki sutarties sudarymo, derybų metu ar po sutarties sudarymo;
- atsisakyti reikalavimo tiekėjo prašyme dėl jį identifikuojančių duomenų apsaugos nurodyti motyvus, siekiant veiksmingiau užtikrinti tiekėjų, pateikusių skundą, anonimiškumą;
- drausti mažmeninės prekybos įmonėms imtis atsakomųjų veiksmų tiekėjo atžvilgiu dėl to, kad tiekėjas apskundžia mažmeninės prekybos įmonės veiksmus teismui ar KT, ar su ja bendradarbiauja. Kartu nustatoma pareiga mažmeninės prekybos įmonei ginčo atveju įrodyti, kad neigiamų padarinių tiekėjas patyrė ne dėl to, kad apskundė jos veiksmus;
- pavesti KT atlikti mažmeninės prekybos įmonių ir tiekėjų verslo santykių gerosios praktikos gairių taikymo stebėseną ir skelbti apie jos rezultatus KT interneto svetainėje;

- nustatyti, kad didelę rinkos galią turinčių mažmeninės prekybos įmonių draudžiamų nesąžiningų veiksmų priežiūrą atliekančiam subjektui Viešojo administravimo įstatymo nuostatos dėl ūkio subjektų veiklos patikrinimų ir dėl poveikio priemonių ūkio subjektams taikymo būtų rekomendacinės.

Derinimas:

- buvo pateikta išvadoms gauti 30 suinteresuotų institucijų ir organizacijų. Pastabas pateikė KT, Teisingumo ministerija, Europos teisės departamentas, Lietuvos prekybos įmonių asociacija, Investuotojų forumas, Lietuvos pramoninkų konfederacija, Jurbarko rajono verslininkų organizacija. Pastabų neturėjo Žemės ūkio ministerija ir Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba. Įstatymų projektai patikslinti pagal gautas pastabas, o pastabos, į kurias neatsižvelgta, ir argumentai dėl jų pateikti derinimo pažymoje;
- KT kelia klausimą dėl papildomo finansavimo skyrimo vykdyti gerosios praktikos gairių taikymo stebėseną, tačiau Ūkio ministerija pažymi, kad KT turėtų panaudoti vidinius išteklius (šiuo metu dirba 67 darbuotojai, etatų skaičius – daugiau kaip 90) ir išteklius, kurie atsirastų perdavus lyginamosios ir klaidinančios reklamos priežiūros funkcijas iš KT Valstybinei vartotojų teisių apsaugos tarnybai;
- Europos teisės departamento ir Teisingumo ministerija nuomone turėtų būti numatytas KT įgaliotų pareigūnų ir kitų darbuotojų tyrimo veiksmų apskundimas, tačiau Ūkio ministerija pažymi, kad apskundimo nuostatas reglamentuoja Konkurencijos įstatymas;
- Lietuvos prekybos įmonių asociacija ir Investuotojų forumas dėl gerųjų/blogųjų praktikų sąrašo siūlo palaukti kol bus priimta nauja ES direktyva, tačiau Ūkio ministerija pažymi, kad ES direktyva dar tik svarstoma, po jos priėmimo bus nustatytas jos įgyvendinimo laikotarpis. Pakeitimus siūloma priimti nelaukiant neapibrėžto termino;
- Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė 2018 m. lapkričio 26 d. išvadoje Nr. NV-3112 siūlo atskleisti sąvokos „nuolaida“ turinį, taip pat pažymi, kad lydimuosiuose dokumentuose atskleistina, ar keičiamo Įstatymo 4 str. 2 d. 5 p. nuostata nebus sukuriamą papildoma administracinė našta ūkio subjektams, nustatant tam tikrus informacinius įpareigojimus KT tvarkoje.

Atitiktis Vyriausybės programai: įgyvendina Vyriausybės programos skirsnio „*Aktyviai ir visapusiškai apsaugoti vartotojai*“ nuostatas.

Dalykinio vertimo išvada: atsižvelgiant į 2018 m. lapkričio 21 Vyriausybės positarime priimtą sprendimą teisės aktų projektus svarstyti 2018 m. lapkričio 28 d. Vyriausybės posėdyje, siūlome klausimą įtraukti į posėdžio B dalį, prieš tai jį aptarti 2018 m. lapkričio 27 d. Tarpinstituciniame positarime.

Patarėjas

Saulius Gaigalas

Saulius Gaigalas, tel. 8 706 63 789, el. p. saulius.gaigalas@lr.lt